

Poročilo Evropske federacije združenj medicinskih sester (EFN) za leto 2016

Povzetek

Evropska federacija združenj medicinskih sester (EFN) preko svojih 36 članov v 35 državah (vključno z vsemi 28 državami članicami EU) predstavlja več kot tri milijone medicinskih sester in je neodvisen glas stroke na evropski ravni. Poslanstvo EFN je spodbujanje interesov, statusa in opravljanja poklica zdravstvene nege v EU. Z nadaljnjim razvojem poslanstva EFN in njenega [Strateškega in operativnega načrta lobiranja za obdobje 2014–2020](#) je EFN v letu 2016 z namenom ohranjanja vprašanja medicinskih sester in zdravstvene nege na vrhu političnega dnevnega reda EU še naprej krepila svoje politično stališče do institucij ter ključnih akterjev EU. Ta dokument povzema lobistično delovanje EFN v letu 2016 ter dosežene rezultate, razdeljene v naslednje sklope: izobraževanje, delovna sila, varnost pacientov in kakovost zdravstvene nege.

Izobraževanje

Leto 2016 se je začelo z rokom za uvedbo (18/01/2016) [Direktive 2013/55/EU](#), ki je posodobila že obstoječo [Direktivo 2005/36/EC o vzajemnem priznavanju poklicnih kvalifikacij](#). To je bil mejnik za področje zdravstvene nege, saj bi države članice do tedaj že morale uvesti 8 pristojnosti 31. člena Direktive, ki zagotavlja trdno podlago za izobraževanje za vse učne programe zdravstvene nege v EU. Evropska komisija je celo leto 2016 preverjala uvajanje direktive, proces bo najverjetneje končan v začetku leta 2017. Po končanem uvajanju bo komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti tistim državam članicam, ki ne izpolnjujejo zahtev zakonodaje EU. Za okrepitev 31. člena se je EFN v sodelovanju z regulatorji zdravstvene nege zavzemala in lobirala za uvedbo delegiranega akta za posodobitev aneksa V direktive. Predlagana posodobitev aneksa V gradi na [EFN okviru pristojnosti](#) (kompetenc). EFN se je prav tako zavzemala za pravilno izvajanje direktive ne samo na evropski ravni, temveč skozi svoje člane tudi na nacionalnih ravneh.

Vzporedno s preverjanjem uvajanja direktive s strani komisije je **EFN razvila vprašalnik za merjenje skladnosti z direktivo**. Vprašalnik se ne nanaša na direktivo kot celoto, temveč le na dele, ki vplivajo na poklic zdravstvene nege. Prav tako se osredotoča na dejanski učni načrt zdravstvene nege, ne pa na nacionalno zakonodajo. Vedeti moramo, če vsaka

medicinska sestra, ki prihaja iz posameznih šol zdravstvene nege iz celotne EU, izpolnjuje pogoje 31. člena direktive, tako dosega standarde, zahtevane za njeno priznanje kot medicinske sestre po celotni Evropi.

V tem kontekstu EFN podpira **novu uvedeno** [Evropsko poklicno kartico \(EPC\)](#), ki se opira na obstoječi IMI sistem (še ena novost spremenjene direktive). EPC je mogoče razumeti kot pilotni projekt, po njegovi oceni pa bo morda razširjen tudi na druge poklice. Medicinske sestre s ponosom podpirajo inovacije v EU. Medicinske sestre so bile izbrane za sodelovanje v prvi fazi te precej uspešne nove pobude, saj je bilo na popolnoma elektronski način do zdaj samodejno prepoznanih že 147 medicinskih sester.

Zdravstveni delavci v EU

EFN je še naprej lobirala za posodobljeno in celovito podobo poklica zdravstvene nege. Cilj je zagotoviti primerljivost izbranih podatkov o zdravstveni negi in njihovo uporabnost za EU, nacionalne in lokalne politike ter strokovnjake. **Ozaveščanje o pravilnosti statističnih podatkov je bila zato v letu 2016 ena izmed prioritet.** Prepogosto namreč v različnih državah manjka skupna opredelitev pojma "medicinska sestra", zaradi česar je nemogoče primerjati podatke na evropski ravni.

Rešitev je zaradi direktive o vzajemnem priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki opredeljuje definicijo "medicinske sestre splošne (zdravstvene) nege", očitna. Kot osnovo za reševanje tega vprašanja je **EFN razvil svojo** [matrico delovne sile 3+1](#), ki zagotavlja kvalitativne in kvantitativne podatke o treh kategorijah zdravstvene nege (medicinske sestre splošne zdravstvene nege, specializirane medicinske sestre in medicinske sestre z naprednimi (specialnimi) znanji. Prav tako priznava prispevek izvajalcev zdravstvene nege in vodilno vlogo medicinskih sester pri njihovem usposabljanju in nadzoru, s čimer se podpirajo prihodnji scenariji konfiguracij delovne sile, ki še naprej zagotavljajo zelo kakovostno in varno zdravstveno oskrbo tistim, ki jo potrebujejo. Poleg matrice je bil s strani članov oktobra 2016 na Generalni skupščini EFN v Madridu potrjen tudi [dokument o stališču](#). EFN matrica bo pomembna za razvoj na področju načrtovanja delovne sile po vsej EU, Evropi in tudi po svetu. Pomembno je, da EFN člani uporabljajo EFN 3+1 matrico na nacionalni ravni, da bi vplivali na sestavo delovne sile in zagotovili jasnost pri različnih vlogah in odgovornostih medicinskih sester.

EFN je še naprej prispevala k pomembnim razpravam o zaposlovanju medicinskih sester in skrbi za njihovo ostajanje v poklicu ter k načrtovanju delovne sile, kar bo spremljala še naprej tudi v letu 2017. V tem kontekstu EFN sodeluje pri različnih srečanjih, tudi pri (nedavno zaključenem) [okviru skupnega ukrepa za načrtovanje in napovedovanje potreb po delovni sili](#) in srečanjih [strokovne skupine o evropskih zdravstvenih delavcih](#). Izziv pa ostaja primerljivost podatkov, saj so različne kvalifikacije »dane v en koš«, zaradi česar načrtovanje in

napovedovanje ni realno. Mednarodne organizacije, kot so EU, OECD, ILO in WHO, morajo nujno dostopati do in uporabljati primerljive podatke, ki temeljijo na matrici delovne sile 3 + 1.

Varnost in kakovost zdravstvene oskrbe bolnikov

V okviru te teme se je EFN osredotočila na šest sklopov, in sicer: protimikrobna odpornost (Antimicrobial Resistance - AMR), evropski semester, vrednost zdravstvenih sistemov, čezmejno zdravstveno varstvo, eZdravje in eZnanje.

- **AMR** – EFN je z udeležbo na različnih srečanjih in delavnicah okrepila sodelovanje z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni ([ECDC](#)) in ozaveščala o vplivu zdravstvene nege pri reševanju vprašanja globalnega zdravja. Poleg tega bodo ključna lobistična instrumenta, [EFN izjavo o politiki in dokument o stališču](#) o medicinskih sestrah, ki se borijo proti širjenju protimikrobne odpornosti, podpirale institucije EU in nacionalne vlade pri razvoju primernih strategij in dokazovale vpliv, ki ga imajo medicinske sestre na tem področju. Pri tem so bile promovirane in nadalje uporabljane [smernice](#) projekta ENS4Care.
- **Evropski semester** – Ta tema je zahtevala močno lobistično delovanje s strani EFN, usmerjeno v ključne oblikovalce politik, kot je na primer Generalni direktorat Evropske komisije za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje ([DG EMPL](#)). EFN je spodbujala uporabo [Evropskega semestra](#), in sicer kot orodja za vplivanje na nacionalne politike za izboljšanje zdravstvenega varstva v Evropi. Člani EFN so prav tako odobrili [EFN izjavo o politiki in dokument o stališču](#), s katerima pozivajo nacionalne in evropske oblikovalce politik k priznavanju pomena vlaganja v zdravje. Oba dokumenta zahtevata učinkovitejše dodeljevanje sredstev za zdravstveno in socialno varstvo in boljše delovne pogoje za zaposlene v zdravstveni negi, ki temeljijo na obstoječih integriranih ekosistemih zdravstvenega varstva po vsej EU. Na to temo je bil objavljen tudi [članek](#). Vplivanje na priporočila komisije za posamezne države bo tudi v letu 2017 ostalo ena izmed prednostnih nalog.
- **Vrednost zdravstvenih sistemov** je ena izmed ključnih političnih tem na evropski in mednarodni ravni, pri kateri je mnenje oz. vložek medicinskih sester ključnega pomena, saj gre za merjenje rezultatov. Medicinske sestre merijo veliko število parametrov, kar močno vpliva na njihovo delovno obremenitev. EFN je začela politični dialog z ustreznimi ključnimi akterji, saj želi zagotoviti, da bodo ta prizadevanja lahko podpirala spremembe, ki bodo koristne za paciente. EFN ima dokaze, da se te spremembe lahko zgodijo in da se lahko uveljavijo trajnostne rešitve za dolgotrajno oskrbo, če medicinske sestre prevzamejo vodilno vlogo. EFN se bo zavzemala za več aktivnosti v prihajajočem letu, namenjenih zagotavljanju podpore tistim, ki so najbolj izpostavljeni.

- **eZdravje** lahko olajša dostop do zdravstvene nege, ne glede na geografsko lokacijo, prav tako lahko izboljša obstoječe sisteme, olajša delo zdravstvenim delavcem in izboljša oz. prilagodi proces zdravstvene oskrbe in njene rezultate. Evropska komisija je EFN izbrala za člana interesne skupine za eZdravje, tako da je EFN prispevala in oblikovala prihodnje prioritete komisije.
- **eZnanje** je ključno za zaposlene v zdravstveni negi, paciente in negovalce, saj spremljajoče nove tehnologije olajšujejo dostavo zdravstvenih in socialno-varstvenih storitev. Brez potrebnega eZnanja te nove tehnologije ne bodo v celoti integrirane v obstoječe zdravstvene in socialno-varstvene sheme. EFN je na tem področju ključni igralec in bo to – za medicinske sestre ključno – temo še naprej podpirala (lobirala) v evropskem prostoru.
- **Čezmejno zdravstveno varstvo** – med letom 2016 je bila to prednostna naloga, saj se zavedamo, da so visoko usposobljene in motivirane medicinske sestre, ki jih podpirajo njihovi delodajalci, ter spodbujanje prostega pretoka delovne sile ključni za posodobitev sistemov zdravstvenega varstva po celotni EU. Šest let po sprejemu [mnenja odbora regij](#) o čezmejnem zdravstvenem varstvu in dve leti po izteku roka za prenos [direktive](#) v nacionalno zakonodajo je tema še vedno visoko na dnevnem redu EU. EFN je bila pozvana, da temo predstavlja na različnih sestankih ter da vodi dokumentacijo z vidika kontinuitete zdravstvene nege in eZdravja.

Zaključek

Leto 2016 je bilo za organizacijo naporno, vendar plodno. EFN in njeni člani so ustvarili praktična orodja in zaupanje, ki je ključna sestavina za spremembe. Zdravstvena nega in medicinske sestre so v EU zelo vidne, so močan glas v evropskih in mednarodnih organizacijah in se umeščajo na vidno mesto na politično agendo. Politiki in oblikovalci politik z zanimanjem prisluhnejo medicinskim sestram, da so zdravstvene in socialno-varstvene politike primerne svojemu namenu. EFN trdno verjame, da bo to ustvarilo zaupanje in prebivalce EU približalo institucijam EU. EFN in njeni člani bodo v letu 2017 še naprej sodelovali z institucijami EU in ustvarjalci politik, da bi jim prenesli svoje sporočilo in dosegli najboljši rezultat za prebivalce.

Na koncu bi se EFN rada zahvalila vsem medicinskim sestram in zdravstvenim delavcem ter bližnjim sodelavcem medicinskih sester, policistom in gasilcem za njihovo podporo pri terorističnih napadih v Zaventemu in Maelbeeku. Med soočenjem z nečim, česar ne bi nikoli pričakovali, so ostali zelo profesionalni in učinkoviti. Vsi člani EFN so izrazili visoko priznanje in zahvalo vsakemu posamezniku.

Medicinske sestre se ob reševanju drugih podajajo v to nevarno okolje in ogrožajo lastna življenja. Obstaja torej [nujna potreba](#) po zaščiti in dodatni podpori medicinskim sestram in

drugim zdravstvenim delavcem na vseh teh konfliktnih območjih, da bodo lahko pomagali otrokom in odraslim ter da se jim ob tem zagotovi čim večja varnost!

»V lanskem aprilu smo zaradi človeške norosti in fanatizma odpovedali Generalno skupščino v Bruslju. Vsi smo bili zelo žalostni ... Rad bi, da si vzamemo trenutek časa in pomislimo na žrtve napadov v Bruslju, vse druge žrtve terorizma po svetu ter na tiste, ki so stali v ospredju in pomagali žrtvam. Kot človek in državljan, kot zdravstveni delavec, kot medicinska sestra, se moramo povsod in vsak dan boriti proti fanatizmu, fašizmu in totalitarizmu, pa tudi proti vsem oblikam manipulacij in hegemonij.«

(Yves Mengal, FNIB)

Prevod: Tanja Sili